

a célszerűségi megoldásokat részben a római jogból megmaradt jogi emlékek és általában a dogmatika megnehezítik. Gyakorlati megoldást abban látott, hogy a biztosítási ügynökök jogviszonyait szabályozó 1928. évi miniszteri rendelet mintájára szabályoztassék a kérdés; ez a rendelet élesen megkülönbözteti az ügyletkötő ügynököket (ezek a tulajdonképpeni jogi képviselők) a közvetítő ügynököktől. A rendelet praktikus megoldásaival elhárítja azokat a veszélyeket, amelyet a magánjogi szabályok, így a Javaslat is csak kerülő úton (pl. az álképviselőre vonatkozó szabályokkal) tud kiküszöbölni. Az előadó által választott téma csak illusztrációja annak, hogy miként lehetne gyakorlati szellemben egyes, a dogmatika által eddig változhatatlannak feltüntetett jogintézményeket átreformálni. *Általában hasznos volna felderíteni, hogy a jog minő sok esetben halad kerülő utakon a kitűzött célok felé; a dogmatika nem lehet akadályozója annak, hogy ezek az utak a lehetőség szerint egyenessekké tétessenek.*

X.

Dr. Blau György „Elvi állásfoglalás kódexjavaslatunkhoz“ címen tartott előadást. Úgy jogtechnikai, mint társadalompolitikai szempontból méltatás és bírálat tárgyává tette a magánjogi törvénykönyvnek jelenlegi javaslatát. Közelebbről vizsgált nagyszámú konkrét kérdésből kiindulva, emelkedett az elvileges megítélés régiójáig. Kifejtette, hogy a jogbiztonság tekintetében hangoztatott reményeket utópisztikusoknak tartja, mert ha tekintettel vagyunk a magánjog anyagának masszájára és a matematikához hasonlítható fogalmi feltoronyozására, ha előrelátjuk a jövőbeli kommentárok és theoretikusok szellemi behatásait, ha gondolunk az elkerülhetetlen interpretálások antimonáiára és a judikatúrában kifejtendő megoszlásokra, végül ha a kódex körül annakidején majd megjelenő döntvénytárak áradatáról sem feledkezünk meg; úgy nem áltathatjuk magunkat azzal, hogy a törvénykönyvnek akár a legtokéletebb technikájú megalkotása által akkora fokát lehetne elérni a gépies jogbiztonságnak, mint sokan remélik. De még az elérhetőt sem valósítja meg mindenütt a javaslat, mert a szabályok praktibilitása helyett többnyire azoknak finomságára és hajlékonyságára törekszik; nem akar mechanizálni, ellenkezőleg szeret latitüdöket és szabad kezet hagyni — még idő- és értékrelációkban is, amelyeket pedig könnyen lehetne számszerűvé szabni. Nem küszöböli ki a javaslat teljes elszántasággal a mai jogba historice beléfejlődött, de nem kívánatos önellenmondásokat sem, mire legfőbb példa a telekkönyvellenes jóhiszemű szerzés menthetetlenül para-

dox intézményének — bár új és ragyogó konstrukcióval (512. §.) tervezett — bekodifikálása, az ugyanakkor fenn-tartott bejegyzési elv (539. §.) mellé. Reménytelen kísérlet lenne befolyást engedni a szerkesztés mikéntjére a laikusok azon kívánalmának, hogy számukra is érthetővé, sőt kezelhetővé tétessék a törvény. A mai jog-nak legnagyobb részét fel kellene áldozni, hogy a meg-maradó részt a jogi studiumot nélkülöző közönség talán megérthesse. Érdemileg rámutatott az előadó arra, hogy bár senki sem vár a magánjogi kodifikációtól erős szociálpolitikai hangsúlyokat, mégis aggályos, ha a társadalomnak politikája (pl. földreform, biztosítás) telje-sen a magánjogon kívülre szorul, sőt a magánjogban még ellentétes tendenciák rudimentumai maradnak fenn. Pl. általában a vagyonok disperziójára, új kisbirtokos-réteg fejlesztésére törekszik az állam, amivel ellentétes-nek látszik, hogy ugyanakkor az ági öröklés a régi va-gyonok összetartása irányában hasson. Általában a ja-vaslat az örökjogban, házassági vagyonjogban, a kis-korúság korhatárában s tartalmában és sok más ponton nem korszerű; a dolgozó nő tömeges megjelenésére és az életviszonyok egyéb átalakulásaira nincs kellő figye-lemmel; a természetes gyermek jogállását inkább nehe-zíti, — egyszóval érdemben éppúgy, mint jogintézmé-nyi technikájában túlzottan konzervatív. Kiemelte elő-adó, hogy ennek természetesen nem a kitűnő kodifikáto-rokban, hanem az 1920-as évek elején felállított minisz-teri direktívákban rejlik az oka. Kívánatos, hogy a tör-vényerőreemelés előtt ne csak a részleteket csiszolják még át, hanem egy, az elvi alapokig elmélyedő általános revízió is helyet fogjon.

Szladits Károly, mint első hozzászóló helyénvaló-nak tartja, hogy a részleteket tökéletesítő, nagyérdemű jogászegyleti debatta mellett az elvi kérdések is meg-beszélés tárgyává tétessenek, a mai előadás módjára. Elismeri, hogy bár a kódextól e téren javulás várható, a mainál lényegesen nagyobbfokú jogbiztonságot elérni a modern magánjog életében lehetetlen. A kódex jogá-szi precizitásáról lemondani szerinte sem lenne kívánatos. Anélkül, hogy az érintett társadalompolitikai kér-dések érdemébe akarna bocsátkozni, utal arra, hogy az előadó egyik-másik kívánalmát *Meszlény Arthur* már 1901-ben felvetette *Magánjogpolitikai Tanulmányaiban*. *Beck Salamon* és *Gál Dezső* hozzászólásai után *Mesz-lény Artur* mondotta az elnöki zárszót.

Az Ügyvédek Reformszövetsége havonként tartott vacso-ráin a kollegiális és baráti együtérzés meleg hangulatában